

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2011-2012

Història de la filosofia

Sèrie 3

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

Observo que entre la ment i el cos hi ha una gran diferència en el fet que el cos per la seva naturalesa és divisible, i la ment és completament indivisible. En efecte, quan considero la ment, és a dir, a mi mateix només com una cosa que pensa, no en puc distingir cap part, sinó que em concebo com una cosa única i íntegra. I encara que sembla que tota la ment està unida a tot el cos, si perdés un peu, un braç o qualsevol altra part del cos, sé que no per això se suprimiria cap part de la ment. I de les facultats de voler, de sentir, d'entendre, etc., no se'n pot dir pròpiament parts, perquè és una i la mateixa ment la que vol, sent, entén, etc. Però amb les coses materials o extenses passa tot el contrari: ja que no n'hi ha cap que no es pugui dividir fàcilment en parts amb el pensament, i per això entenc que és divisible. I això bastaria per a ensenyar-me que la ment és del tot diferent del cos, si no ho sabés ja d'abans.

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, VI

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots o les expressions següents:
[1 punt]
 - a) «ment»
 - b) «coses materials o extenses»

3. Expliqueu i justifiqueu per què afirma René Descartes en el text: «I això bastaria per a ensenyar-me que la ment és del tot diferent del cos, si no ho sabés ja d'abans». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu la concepció de l'ésser humà de Descartes amb una altra concepció de l'ésser humà que es pugui trobar en la història de la filosofia occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Una persona és idèntica al seu cos». Responeu d'una manera raonada.
[2 punts]

OPCIÓ B

—[...] Un home serà just si observa el principi que hem exposat tantes vegades.

—Així és.

—I què? —li vaig dir—. Hi ha alguna cosa que enfosqueixi la nostra visió de la justícia i que faci que sembli diferent de la que se'ns ha revelat a la ciutat?

—No ho crec —va dir.

—Hi ha una manera —vaig observar— d'assegurar-nos-en completament, si és que encara hi ha algun dubte en la nostra ànima: n'hi haurà prou amb comparar-la amb certes nocions corrents. Per exemple, suposem que a la ciutat o a l'home que per naturalesa i criança s'hi assembla, se li confiés una certa quantitat de diners. Ens semblaria que aquest home se n'apropriaria? [...]

—No.

—I, per tant, no estarà el nostre home ben lluny de cometre sacrilegis, robatoris o traïcions privades o públiques contra els amics o contra les ciutats?

—Ben lluny.

[...]

—I la causa de tot això no és que cada part de la seva naturalesa fa el que li toca, tant pel que fa a governar com pel que fa a obeir?

—Aquesta n'és la causa i no una altra cosa.

—Tractaràs, doncs, d'esbrinar si la justícia és una cosa diferent d'aquesta virtut que produeix tals homes i tals ciutats?

—No, per Zeus —va dir.

—Hem aconseguit del tot, doncs, el nostre somni: aquell pressentiment que ens deia que, quan anéssim fundant la nostra ciutat, podríem, amb l'ajut d'algun déu, trobar un cert principi i imatge de la justícia.

—Ben cert.

—Teníem, efectivament, Glaucó, una certa semblança de la justícia, que, per això, ens ha estat de profit: el principi que qui per naturalesa és sabater ha de fer sabates i no una altra cosa, i qui és constructor, construccions, i així tots els altres.

—Així sembla.

—I en realitat la justícia sembla que és això, però no pel que fa a l'acció exterior de l'home, sinó a la interior sobre si mateix.

PLATÓ. *La República*, IV

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots o les expressions següents:
[1 punt]
a) «justícia»
b) «part de la seva naturalesa»

3. Per què diu Plató que «la justícia sembla que és això, però no pel que fa a l'acció exterior de l'home, sinó a la interior sobre si mateix»? (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]

4. Compareu la concepció de Plató sobre què és el que fa que una persona sigui justa amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a de la història de la filosofia occidental.
[2 punts]

5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Perquè una societat sigui justa cal que cadascun dels seus membres es dediqui a allò que, d'acord amb les seves aptituds naturals, sap fer millor». Responeu d'una manera raonada.
[2 punts]

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2011-2012

Història de la filosofia

Sèrie 1

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

Ara ja podem determinar fàcilment els respectius límits i funcions de la raó i del gust. La primera ens dóna coneixement de la veritat i de la falsedat; el segon proporciona el sentiment de la bellesa i la lletjor, del vici i la virtut. L'una descobreix els objectes com realment es troben a la naturalesa, sense afegir-los ni llevar-los res; l'altre posseeix una facultat productiva que, embellint o embrutant els objectes naturals amb colors manlevats del sentiment intern, d'alguna manera crea un nou objecte. La raó, freda i indiferent, no ens indueix a actuar i solament dirigeix l'impuls que rep de l'apetit o la inclinació, mostrant-nos el camí per a arribar a la felicitat o per a evitar la infelicitat. I el gust, que proporciona plaer o dolor, i amb això és la causa de la felicitat o la infelicitat, ens indueix a actuar i és el primer ressort o impuls del desig i la volició.

David HUME. *Investigació sobre els principis de la moral*, apèndix I

1. Expliqueu breument (entre cinquanta i vuitanta paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents:
[1 punt]
 - a) «freda»
 - b) «volició»

3. Per què diu David Hume que «La raó, freda i indiferent, no ens indueix a actuar i solament dirigeix l'impuls que rep de l'apetit o la inclinació»? (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Hume que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu la concepció de Hume del paper de la raó en l'acció moral amb una altra concepció del paper de la raó en l'acció moral que es pugui trobar en la història de la filosofia occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Qui actua usant la raó, actua moralment». Responeu d'una manera raonada.
[2 punts]

OPCIÓ B

[...] si quan estic despert tot de sobte se m'aparegués i em desaparegués algú com passa amb les imatges que veig dormint, de manera que no pogués adonar-me ni d'on ve ni a on va, no seria gens desenraonat pensar que es tractava d'un fantasma en el meu cervell, semblant als que s'hi formen quan dormo, més que no d'una persona de veritat. Però quan percebo coses que sé distintament d'on vénen i on són, i quan se m'apareixen, i puc lligar sense interrupció la sensació actual amb la resta de la meua vida, estic completament segur que les he percebut estant despert i no en somnis. I no he de dubtar de cap manera de la veritat d'aquestes coses, si després d'haver apel·lat a tots els meus sentits, la meua memòria i el meu enteniment per examinar-les, cap d'ells m'ha informat de res que estigui en contradicció amb cap dels altres. I és que del fet que Déu no enganya se segueix necessàriament que en això no estic enganyat.

Però com que la necessitat dels afers pràctics ens obliga sovint a prendre decisions abans no hem tingut temps d'examinar-los curosament, s'ha d'admetre que la vida humana sovint és susceptible d'errar en coses particulars [...].

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, VI

1. Expliqueu breument (entre cinquanta i vuitanta paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades.
[2 punts]

2. Expliqueu breument (entre cinc i quinze paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents:
[1 punt]
a) «enteniment»
b) «contradicció»
3. Expliqueu quines raons té René Descartes per a afirmar que «del fet que Déu no enganya se segueix necessàriament que en això no estic enganyat». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[3 punts]
4. Compareu com justifica Descartes que puguem conèixer el món físic amb com concep el coneixement del món físic un altre autor/a de la història de la filosofia occidental.
[2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Tinc bones raons per a pensar que, encara que potser no totes, la majoria de les coses que crec són vertaderes». Responeu d'una manera raonada.
[2 punts]

